

LABORE ET ZELO

Теорія міжнародних відносин

Обсяг: 10 кредитів ЄКТС

Семестр: V-VI, Курс: 3

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я	Мицик Лариса Миколаївна
Контакти	е-mail: mytsyk.lm@ndu.edu.ua ; тел...: (066)6368820
Робоче місце	Кафедра всесвітньої історії та міжнародних відносин
Години консультацій	понеділок, середа: 13:10-15:00

Опис курсу

Мета вивчення дисципліни “Теорія міжнародних відносин” - сформувати об'єктивне уявлення про систему існування людства у сучасній парадигмі його розвитку; опанувати теоретичні знання і здобути практичні навички щодо здійснення зовнішньої політики держави; засвоїти основні теоретичні поняття; вивчити аргументи провідних політологічних шкіл щодо засад і розвитку міжнародних відносин.

Згідно структурно-логічної схеми дисципліна вивчається після дисциплін «Вступ до політології», «Іноземна мова», «Політична історія», «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Загальна теорія політики», «Політична географія та геополітика».

У результаті вивчення дисципліни здобувачі досягнуть таких програмних результатів:

ПРН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.

ПРН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ПРН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

ПРН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

ПРН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Мета навчання

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Політологія» сприяє набуттю здобувачами програмних професійних компетентностей:

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК02. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами.

ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (56 год.) та семінарських занять (44 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (200 год.).

Викладач використовуватиме проблемні та інтерактивні методи навчання, консультації.

Організація навчання

Тема	Кількість годин, відведених на:				
	Лекції	Семінарські заняття	Практичні роботи	Інд. роботу	
Змістовий модуль 1. Теорія міжнародних відносин в системі наукових дисциплін					
Тема 1. Наукові та методологічні основи теорії міжнародних відносин	4	4	12	12	
Тема 2. Понятійно-категорійна система теорії міжнародних відносин	4	2	12		
Тема 3. Сутність міжнародних відносин	4	4	12		
Тема 4. Учасники міжнародних відносин	4	4	12		
Змістовий модуль 2. Головні напрями теорії міжнародних відносин					
Тема 5. Особливості поляризації поглядів у теорії міжнародних відносин	2	2	8	16	
Тема 6. Класична теорія	4	4	12		
Тема 7. Біхевіоризм у теорії міжнародних відносин	4	4	12		
Тема 8. Детерміністичні теорії міжнародних відносин	4	2	12		
Змістовий модуль 3. Міжнародні відносини як процеси взаємодії суб'єктів і як процеси взаємодії інтересів суб'єктів					
Тема 9. Теорія міжнародних систем	4	6	16		
Тема 10. Теорія міжнародних конфліктів	4	6	16		
Тема 11. Теорія мирного співіснування та міжнародної співпраці	2	-	4		
Тема 12. Прогностика та моделювання як основа стратегії зовнішньої політики	2	-	4		
Усього годин	56	44	200		

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Частина I

Бали	Результат навчання, що оцінюється
15	Тема 1. Наукові та методологічні основи теорії міжнародних відносин
15	Тема 2. Понятійно-категорійна система теорії міжнародних відносин
15	Тема 3. Сутність міжнародних відносин
15	Тема 4. Учасники міжнародних відносин
10	Проект
30	Залік
100	Разом

Частина II

Бали	Результат навчання, що оцінюється
7	Тема 5. Особливості поляризації поглядів у теорії міжнародних відносин
7	Тема 6. Класична теорія
7	Тема 7. Біхевіоризм у теорії міжнародних відносин
7	Тема 8. Детерміністичні теорії міжнародних відносин
7	Тема 9. Теорія міжнародних систем
7	Тема 10. Теорія міжнародних конфліктів
7	Тема 11. Теорія мирного співіснування та міжнародної співпраці
7	Тема 12. Прогностика та моделювання як основа стратегії зовнішньої політики
4	Поточні тести
10	Проект (есе)
30	Екзамен
100	Разом

Критерії роботи студентів:

Форм роботи	Вид роботи	Розподіл балів
Практичне заняття	Участь у роботі групи	0-1
	Участь у дискусії	0-1
	Головний доповідач/модератор питання	0-0,5
	Поточні тести	0-5

	РАЗОМ	5
Проект (есе)	Знання й розуміння теоретичного матеріалу	0-3
	Аналіз і оцінка інформації	0-3
	Побудова суджень	0-3
	Формулювання висновку	0-1
	РАЗОМ	0-10
Іспит	Студент/студентка вільно володіє визначеними програмою знаннями й на їх основі правильно і в достатній кількості добирає необхідні факти та аргументи; вміє довести свої висновки; відповідь чітка і завершена, мова добра	27-30
	Студент/студентка має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь, при доборі фактів та аргументів припускається незначних помилок; свої висновки доводить, але з окремими неточностями; мова добра	22,5-26,5
	Студент/студентка при підготовці відповіді демонструє фрагментарні знання й уміння, порушує логіку викладу фактичного матеріалу та аргументації суджень; висновки не доводить; мова спрощена	18-22
	Студент/студентка не володіє необхідними для аналізу проблеми знаннями та вміннями	0-17,5
	РАЗОМ	0-30

ТЕМИ ЕСЕ

1. Поняття теорії у міжнародно-політичній науці.
2. Структурні елементи теорії міжнародних відносин.
3. Головні категорії з курсу «Теорія міжнародних відносин».
4. Ґенеза теорії міжнародних відносин.
5. «Канонічні» парадигми в теорії міжнародних відносин.
6. Реалістична традиція у теорії міжнародних відносин.
7. Геополітичний аналіз міжнародних відносин.
8. Німецька школа геополітики: загальна характеристика.
9. Англосаксонська школа геополітики: загальна характеристика.
10. Лібералістична традиція у теорії міжнародних відносин.
11. Марксистська традиція у теорії міжнародних відносин.
12. Внесок модерністів у міжнародно-політичну науку.
13. Проблема «великих дискусій» в теорії міжнародних відносин.
14. Перша «велика дискусія» в теорії міжнародних відносин.
15. Друга «велика дискусія» в теорії міжнародних відносин.
16. Третя «велика дискусія» в теорії міжнародних відносин.
17. Основні положення дискусії між неореалізмом та неолібералізмом.
18. Постпозитивізм в теорії міжнародних відносин.
19. Французька школа міжнародно-політичної теорії.
20. Американська школа міжнародно-політичної теорії.
21. Німецька школа міжнародно-політичної теорії.
22. Російська школа міжнародно-політичної теорії.
23. Вітчизняна школа міжнародно-політичної теорії.
24. Системний підхід до аналізу міжнародних відносин.
25. Цивілізаційний підхід до вивчення міжнародних відносин.

26. Поняття міжнародного співробітництва.
27. Поняття інтеграції у міжнародно-політичній науці.
28. Поняття міжнародного конфлікту.
29. Підходи до вивчення міжнародних конфліктів.
30. Поняття безпеки у міжнародно-політичній науці.
31. Концепції безпеки.
32. Поняття «міжнародне середовище».
33. Поняття глобалізації у міжнародно-політичній теорії.
34. Співвідношення права і моралі у міжнародних відносинах.
35. Учасники міжнародних відносин.
36. Соціальні основи міжнародного порядку.
37. Перспективи розвитку нового міжнародного порядку.
38. З.Бжезинський/ Г.Кісінджер/ Р.Арон/ Ф.Фукуяма/ С.Хантингтон про природу сучасних міжнародних відносин (на прикладі рекомендованих праць).

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Поняття міжнародних відносин та особливості його наукового трактування.
2. Види та типи міжнародних відносин.
3. Форми міжнародних відносин.
4. Учасники міжнародних відносин.
5. Класичний напрям теорії міжнародних відносин, його витоки та особливості.
6. Ідеалізм та його основні концепції. Ідеї І.Канта, як теоретична основа ідеалізму. Специфіка ідеалістичної парадигми.
7. Реалізм та його основні концепції. Ідеї Н.Макіавеллі, як теоретична основа реалізму.
8. Специфіка неореалізму та його основні концепції.
9. Методологічні принципи біхевіоризму та його принципові відмінності від класичних теорій.
10. Визначальна гіпотеза детермінізму та її принципова відмінність від інших парадигм.
11. Географічний детермінізм. Геополітика та геостратегія. Теоретичні та методологічні зв'язки геополітики з реалізмом.
12. Расові теорії.
13. Соціально-класові теорії Леніна та Троцького. Марксистська інтерпретація міжнародних відносин.
14. Поняття "міжнародна система". Елементи міжнародної системи. Підсистеми учасників та відносин, їх взаємозв'язок та взаємообумовленість.
15. Ієрархія міжнародних систем. Могутність як визначальний критерій.
16. Типологія міжнародних систем.
17. Поняття міжнародного співробітництва.
18. Типологія міжнародного співробітництва.
19. Поняття міжнародного конфлікту.
20. Структура міжнародного конфлікту.
21. Етапи міжнародного конфлікту.
22. Типологія міжнародних конфліктів.
23. Механізми врегулювання міжнародних конфліктів.
24. Поняття безпеки у міжнародно-політичній науці. Концепції безпеки.

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом курсу для студентів. Оцінка за роботу

студента на семінарських заняттях (робота в групах, участь у дискусії, індивідуальні тести) є вагомою складовою підсумкового балу за курс.

Запізнення. Запізнення на заняття є небажаними, оскільки порушують ритм роботи групи та знижують результативність навчальної діяльності. Несвоєчасна (після 1 грудня) подача есе виключає його оцінку та зарахування до підсумкового балу з курсу.

Апеляція. Процедура апеляції студентом поточних та підсумкової оцінки з курсу передбачена Положенням про організацію освітнього процесу в Університеті.
http://www.ndu.edu.ua/storage/2017/polozenia_pro_org_osv_proz.pdf

Перескладання іспиту з курсу регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в Університеті. http://www.ndu.edu.ua/storage/2017/polozenia_pro_org_osv_proz.pdf

Академічна доброчесність та плагіат. Плагіат та списування є грубими порушеннями принципу академічної доброчесності і є неприпустимими в процесі вивчення курсу. http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozenia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf. Списування під час виконання тестів та підготовки відповіді на екзаменаційний білет призводитиме до анулювання їх результату. Есе, текст або частина тексту якого є результатом плагіату, не зараховуватиметься. При виконанні спільних завдань на семінарських заняттях, потрібно вказувати внесок кожного учасника.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/acvdy>) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі НДУ ім. М. Гоголя (<http://surl.li/vzng>).

Вітається **активність здобувача** із планування освітнього процесу та участь у формальній та неформальній освіті.